

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο Σχέδιο Νόμου «Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Μαρτίου (L 105/13.4.2006) για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ

1. ΓΕΝΙΚΑ – Επί της αρχής

Με τις διατάξεις του κεφαλαίου Α' του παρόντος σχεδίου ενσωματώνονται στην εθνική έννομη τάξη οι διατάξεις της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ, η οποία αποβλέπει στην εναρμόνιση των διατάξεων των κρατών μελών, ούτως ώστε να διατηρούνται για ορισμένο διάστημα δεδομένα που παράγονται ή τυγχάνουν επεξεργασίας από τους παρόχους διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων, με σκοπό τη διακρίβωση, διερεύνηση και δίωξη σοβαρών εγκλημάτων (άρθρο 1 παρ. 1 της Οδηγίας).

Οι νέες και διαρκώς εξελισσόμενες τεχνολογικές δυνατότητες στα δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών καθιστούν αναγκαία τη συνεχή αναπροσαρμογή του οικείου νομοθετικού πλαισίου, με γνώμονα αφενός την πληρέστερη και αποτελεσματικότερη προστασία του ιδιωτικού βίου του ατόμου και των προσωπικών δεδομένων, καθώς και του δικαιώματος στο απόρρητο της επικοινωνίας, και αφετέρου το δικαίωμα του ατόμου σε μια ασφαλή κοινωνία, ενόψει και των πληροφοριών που μπορούν να αποκτηθούν από τη χρήση των ανωτέρω δημόσιων δικτύων για τη

διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Πρόσφατα, με τον ν. 3674/2008 (ΦΕΚ Α' 136/10.7.2008) ενισχύθηκε το θεσμικό πλαίσιο προστασίας του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας, με σειρά μέτρων που αφορούν στην επιβολή πρόσθετων υποχρεώσεων στους παρόχους για την ασφαλέστερη παροχή των τηλεφωνικών υπηρεσιών και την επιβολή αυστηρών ποινικών και διοικητικών κυρώσεων.

Παράλληλα, η αναγκαιότητα εγρήγορσης και συνεχούς παρέμβασης του νομοθέτη για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαπιστώνεται και στο επίπεδο του κοινοτικού δικαίου. Με τον ν. 3471/2006 ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2002/58/ΕΚ «σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών». Το άρθρο 4 του ανωτέρω νόμου ορίζει, ότι οποιαδήποτε χρήση των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που παρέχονται μέσω δημόσιου δικτύου καθώς και των συναφών δεδομένων κίνησης και θέσης, προστατεύονται από το απόρρητο των επικοινωνιών. Απαγορεύεται η, χωρίς άδεια, πρόσβαση στις επικοινωνίες από πρόσωπα άλλα πλην των χρηστών ή χωρίς τη συγκατάθεσή τους, εκτός αν αυτή είναι αναγκαία για την παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών ή σε περίπτωση άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών υπό τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες που προβλέπονται από το άρθρο 19 παρ. 1 του Συντάγματος.

Στο άρθρο 15 της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ προβλέφθηκε ότι τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν νομοθετικά μέτρα για να περιορίζουν το δικαίωμα στο απόρρητο της επικοινωνίας για τη διαφύλαξη της εθνικής άμυνας, της δημόσιας ασφάλειας και για την πρόληψη, διερεύνηση, διαπίστωση και δίωξη ποινικών αδικημάτων. Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη δύνανται, μεταξύ άλλων, να λαμβάνουν νομοθετικά μέτρα που θα προβλέπουν τη διατήρηση δεδομένων για ορισμένο χρονικό διάστημα.

Ο εθνικός νομοθέτης, κατά την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ δεν έκανε χρήση της παρεχομένης από την Οδηγία δυνατότητας και δεν επέβαλε στους παρόχους την υποχρέωση προληπτικής διατήρησης δεδομένων της επικοινωνίας για λόγους εθνικής άμυνας, δημόσιας ασφάλειας και για την δίωξη σοβαρών εγκλημάτων. Έτσι, τα συναφή δεδομένα διατηρούνται από τους παρόχους και τυγχάνουν επεξερ-

γασίας μόνο για τους σκοπούς μετάδοσης και χρέωσης της επικοινωνίας, ενώ καταστρέφονται με τη λήξη αυτής και μέχρι το τέλος της περιόδου εντός της οποίας μπορεί να αμφισβητηθεί νομίμως ο λογαριασμός ή να επιδιωχθεί η πληρωμή του.

Εντούτοις, η Οδηγία 2002/58/EK τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2006/24/EK «για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/EK». Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, οδηγήθηκαν στη έκδοση της Οδηγίας 2006/24/EK, με την οποία εισάγεται η υποχρέωση διατήρησης δεδομένων συνδρομητών και εγγεγραμμένων χρηστών στο πλαίσιο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, θεωρώντας ότι η επεξεργασία των σχετικών στοιχείων από τις αρμόδιες αρχές μπορεί να αποτελέσει ένα πολύτιμο εργαλείο στη μάχη κατά της τρομοκρατίας και της οργανωμένης εγκληματικότητας. Κατόπιν αυτού, με την εν λόγω Οδηγία η προαναφερθείσα ευχέρεια των κρατών μελών να επιβάλλουν στους παρόχους την υποχρέωση προληπτικής διατήρησης ορισμένων δεδομένων της επικοινωνίας, έχει μετατραπεί σε υποχρέωση των κρατών μελών.

Ενόψει τούτων, και σε συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις της Χώρας που απορρέουν από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το προτεινόμενο κεφάλαιο του νομοσχεδίου επιβάλλεται η διατήρηση ορισμένων δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών στην Ελληνική Επικράτεια κατά τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, προκειμένου τα δεδομένα αυτά να καθίστανται διαθέσιμα στις αρμόδιες αρχές για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων.

Επί της αρχής επισημαίνεται, πρωτίστως, ότι τα διατηρούμενα δεδομένα δεν αφορούν στο περιεχόμενο της επικοινωνίας. Εξάλλου, η διατήρηση των δεδομένων της επικοινωνίας, αποσκοπεί, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 του Συντάγματος, στη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Η τελευταία επισήμανση έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 της Οδηγίας 2006/24/EK, η υποχρέωση διατήρησης των δεδομένων αποσκοπεί στη «διερεύνηση, διαπίστωση

και δίωξη σοβαρών ποινικών αδικημάτων, όπως ορίζονται βάσει του εθνικού δικαίου των κρατών μελών».

Όπως αναφέρθηκε, τα δεδομένα της επικοινωνίας των χρηστών διατηρούνται σήμερα για λόγους μετάδοσης και χρέωσης της επικοινωνίας. Η υποχρέωση αυτή επεκτείνεται πλέον και για την περίπτωση της διακρίβωσης ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Η διατήρηση των δεδομένων της επικοινωνίας δεν συνιστά ανακριτική πράξη, αφού τα δεδομένα της επικοινωνίας παραμένουν στα αρχεία του παρόχου, δεν τυγχάνουν επεξεργασίας και γνωστοποιούνται στις αρμόδιες αρχές, μόνον υπό τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες του εκτελεστικού νόμου του άρθρου 19 παρ. 1 του Συντάγματος. Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, προϋπόθεση διενέργειας της ανακριτικής πράξης της άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών αποτελεί κατ' άρθρο 4 του ν. 2225/1994 η διακρίβωση των εκεί αναφερόμενων εγκλημάτων αναφορικά με συγκεκριμένο κατηγορούμενο, ενώ κατά το άρθρο 253^Α παρ. 1 εδ. γ' του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ) στην έννοια της έρευνας του άρθρου 253 ΚΠΔ συμπεριλαμβάνεται και η ανακριτική πράξη της άρσης του απορρήτου. Η έρευνα και κάθε άλλη ανακριτική πράξη αναφέρονται σε έγκλημα και διεξάγονται, κατ' άρθρο 251 ΚΠΔ, στο πλαίσιο ανάκρισης ή προανάκρισης, σε αντίθετη δε περίπτωση η διεξαχθείσα ανακριτική πράξη είναι μη νόμιμη και απολύτως άκυρη (Α.Π. 1328/2003). Ως εκ τούτου, η επεξεργασία των πληροφοριών που προκύπτουν από τα δεδομένα αυτά επιτρέπεται μόνον εφόσον διαταχθεί η διενέργεια της ανακριτικής πράξης της άρσης του απορρήτου σε βάρος συγκεκριμένου προσώπου για την τέλεση συγκεκριμένου εγκλήματος, ενώ πρέπει να τονισθεί ότι με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου του νομοσχεδίου δεν επιτρέπεται προληπτική επεξεργασία των διατηρούμενων δεδομένων, η οποία θα προσέκρουε στο άρθρο 19 του Συντάγματος και την αρχή της αναλογικότητας.

Οι ρυθμίσεις του παρόντος κεφαλαίου του νομοσχεδίου στο πλαίσιο της στάθμισης αντίρροπων συμφερόντων, με σεβασμό στην αρχή της αναλογικότητας, προβλέπουν περαιτέρω μέτρα για την αποτελεσματική προστασία των διατηρούμενων δεδομένων της επικοινωνίας των συνδρομητών και εγγεγραμμένων χρηστών. Προς τον σκοπό αυτό, ορίζεται ο αναγκαίος χρόνος διατήρησης των δεδομένων και επιτάσσεται η καταστροφή τους με αυτοματοποιημένο τρόπο μόλις συμπληρωθεί το χρονικό

αυτό διάστημα, καθιερώνεται ως τόπος διατήρησης η Ελληνική Επικράτεια, επιβάλλονται πρόσθετες και ειδικές υποχρεώσεις στους παρόχους για την προστασία και την ασφάλεια των δεδομένων, ορίζονται ως αρμόδιες εποπτικές αρχές η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Α.Δ.Α.Ε.) και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Α.Π.Δ.Π.Χ.), προβλέπονται βαρύτατες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης των τασσομένων υποχρεώσεων και, τέλος, θωρακίζεται η σύννομη επεξεργασία των δεδομένων με την εγγύηση της δικαστικής αρχής.

2. ΕΙΔΙΚΑ – Κατ' άρθρο

Άρθρο 1

Με τις διατάξεις του άρθρου 1 οριοθετούνται το βασικό αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του πρώτου κεφαλαίου. Ειδικότερα, σκοπός αυτού, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1, είναι η επιβολή υποχρεώσεων στους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιου δικτύου επικοινωνιών στο κοινό στην Ελληνική Επικράτεια, κατά τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Επισημαίνεται, ότι η παροχή δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών επιτρέπεται υπό το καθεστώς γενικής αδείας του άρθρου 21 του ν. 3471/2006, ο οποίος νόμος – μεταξύ άλλων – ενσωματώνει στην Ελληνική έννομη τάξη και σχετική διάταξη της Οδηγίας 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Οι υποχρεώσεις των παρόχων περιλαμβάνουν τη διατήρηση δεδομένων στο πλαίσιο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ούτως ώστε, αν παραστεί ανάγκη για τη διακρίβωση ιδιαιτέρως σοβαρών εγκλημάτων, τα δεδομένα αυτά να μπορούν να διαβιβασθούν στις αρμόδιες αρχές (άρθρο 1 παρ. 1 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ).

Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 ορίζεται ότι οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται σε δεδομένα κίνησης ή θέσης, καθώς και σε δεδομένα αναγνώρισης του συνδρομητή ή του εγγεγραμμένου χρήστη, οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου. Συνεπώς, ως προς το πεδίο εφαρμογής δεν καθιερώνεται καμιά

εξαίρεση. Ορίζεται ρητώς, ότι αντικείμενο της διατήρησης δεν μπορεί, οπωσδήποτε, να είναι το περιεχόμενο της επικοινωνίας και η ιστοσελίδα καθώς και οι πληροφορίες που παράγονται από την επικοινωνία μέσω του διαδικτύου (άρθρο 2 παρ. 2 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ).

Άρθρο 2

Παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει τα τελευταία έτη από την Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης, οι διατάξεις της νομοθεσίας, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, δεν έχουν ακόμα κωδικοποιηθεί (βλ. σχετικά και παρακάτω, στο άρθρο 17 του παρόντος Σχεδίου). Το γεγονός αυτό καθιστά δυσχερή την εισαγωγή ρυθμίσεων σε τομείς που ρυθμίζονται ήδη από την υφιστάμενη νομοθεσία, τόσο από ουσιαστική όσο και από νομοτεχνική άποψη. Η δυσχέρεια αυτή επιτείνεται κατά την ενσωμάτωση Οδηγιών, που τροποποιούν το εθνικό δίκαιο. Προκειμένου, λοιπόν, να αποφευχθούν αντινομίες, με τις διατάξεις της παραγράφου 1 ορίζεται, κατ' αρχάς, ότι και για τους σκοπούς του α' κεφαλαίου του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι ορισμοί που έχουν περιληφθεί σε προγενέστερα νομοθετήματα και συγκεκριμένα στους νόμους 3471/2006, 3431/2006 και 2472/1997, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Πέραν των ανωτέρω ορισμών, με την παράγραφο 2 δίδονται και ειδικοί ορισμοί για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου («δεδομένα», «χρήστης», «τηλεφωνική υπηρεσία», «κωδικός ταυτότητας χρήστη», «κωδικός ταυτότητας κυψέλης», «ανεπιτυχής κλήση» - άρθρο 2 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ).

Άρθρο 3

Με το άρθρο 3 (παρ. 1 και 2) εισάγεται εξαίρεση στην, κατ' αρχήν, απαγόρευση διατήρησης δεδομένων, που απορρέει από τις διατάξεις του ν. 3471/2006, και εξαιρούνται οι προϋποθέσεις, υπό τις οποίες θεμελιώνεται υποχρέωση των παρόχων για την διατήρηση των δεδομένων. Η σχετική υποχρέωση υφίσταται, όταν τα δεδομένα παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά την παροχή των υπηρεσιών επικοινωνιών (άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ), ως προς δε τις ανεπιτυχείς κλήσεις, θεσπίζεται επίσης η αυτή υποχρέωση για τους παρόχους, εφόσον, δηλαδή,

τα δεδομένα των ανεπιτυχών κλήσεων παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία ή αποθηκεύονται ή καταγράφονται από τους παρόχους (άρθρο 3 παρ. 2 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ). Τέλος, η διάταξη της παραγράφου 3 έχει προστατευτικό χαρακτήρα για το απόρρητο της επικοινωνίας, διότι επαναλαμβάνεται ρητώς η απαγόρευση διατήρησης δεδομένων που αποκαλύπτουν το περιεχόμενο της επικοινωνίας.

Άρθρο 4

Στο άρθρο 4 καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι αρμόδιες αρχές δύνανται να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα. Δεν εισάγονται νέες ρυθμίσεις σε σχέση με την υφιστάμενη νομοθεσία, δεδομένου ότι εφαρμόζεται ο ν. 2225/1994, δηλαδή ο εκτελεστικός νόμος του άρθρου 19 του Συντάγματος, όπως εκάστοτε ισχύει (άρθρο 4 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ).

Άρθρο 5

Με τις διατάξεις του άρθρου 5 καθορίζονται οι κατηγορίες δεδομένων, τα οποία υποχρεούνται να διατηρούν οι πάροχοι. Τα δεδομένα αυτά κατηγοριοποιούνται, σύμφωνα με το άρθρο 5 της Οδηγίας, ως δεδομένα αναγκαία για την ανίχνευση και τον προσδιορισμό της πηγής αλλά και του προσορισμού της επικοινωνίας, ως δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό της ημερομηνίας, ώρας, διάρκειας και του είδους της επικοινωνίας, ως δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό του εξοπλισμού επικοινωνίας των χρηστών, ή του φερομένου ως εξοπλισμού επικοινωνίας τους και, τέλος, ως δεδομένα αναγκαία για τον προσδιορισμό της θέσης του εξοπλισμού κινητής επικοινωνίας. Η αναφορά στην περίπτωση προπληρωμένων ανώνυμων υπηρεσιών (παράγραφος 5 στοιχ. β' υποπερ. στοτ') καλύπτει το ενδεχόμενο επαναφοράς μίας τέτοιας ρύθμισης, με δεδομένο ότι ο ισχύων ν. 3783/2009 (ΦΕΚ Α' 136) προβλέπει ταυτοποίηση των κατόχων και χρηστών εξοπλισμού και υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας προπληρωμένου χρόνου ομιλίας, συνδρομητών με συμβόλαιο ή άλλης μορφής κινητής τηλεπικοινωνίας.

Άρθρο 6

Οι διατάξεις του άρθρου 6, με τις οποίες ορίζονται ο τόπος και η διάρκεια διατήρησης των δεδομένων, έχουν κατ' εξοχήν προστατευτικό χαρακτήρα. Ορίζεται ως τόπος διατήρησης η Ελληνική Επικράτεια, προκειμένου να είναι ευχερής, άμεσος και αποτελεσματικός ο έλεγχος των αρμόδιων αρχών για την ασφάλεια των δεδομένων του παρόντος κεφαλαίου, τα οποία, άλλωστε, ως εξωτερικά στοιχεία της επικοινωνίας, απολαμβάνουν της συνταγματικής προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών, όπως ορίζεται και στο άρθρο 4 του ν. 3471/2006. Επισημαίνεται, ότι όχι μόνο τα διατηρούμενα δεδομένα, αλλά και τα φυσικά μέσα παραγωγής, επεξεργασίας και αποθήκευσης των εν λόγω δεδομένων πρέπει να βρίσκονται εντός των ορίων της Ελληνικής Επικράτειας. Ως χρόνος διατήρησης ορίζεται, το χρονικό διάστημα των δώδεκα (12) μηνών που θεωρείται, κατ' αρχήν, επαρκές, προκειμένου να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι από την Οδηγία και συνακόλουθα το νόμο στόχοι για τη διακρίβωση ιδιαιτέρως σοβαρών εγκλημάτων, ενώ, εξάλλου, το χρονικό αυτό διάστημα δεν συνιστά δυσανάλογη επέμβαση στα ατομικά δικαιώματα των προσώπων (άρθρο 6 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ). Περαιτέρω, επιβάλλεται η καταστροφή των δεδομένων με αυτοματοποιημένη διαδικασία αμέσως μετά το τέλος του χρονικού διαστήματος τήρησης. Τέλος, ορίζεται ότι τα δεδομένα που διατηρούνται από τον πάροχο και για τα οποία ήρθη το απόρρητο για τη διακρίβωση ιδιαιτέρως σοβαρών εγκλημάτων καταστρέφονται ύστερα από γνωστοποίηση της σχετικής διάταξης της αρμόδιας αρχής, όταν παύσουν οι λόγοι για τους οποίους διατάχθηκε η πρόσβαση σ' αυτά (άρθρο 7 στοιχ. δ) της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ).

Άρθρο 7

Ως γνωστόν, για την ρύθμιση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την προστασία των προσωπικών δεδομένων και του απορρήτου των επικοινωνιών, η Ελλάδα έχει θεσπίσει ένα πυκνό κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται, μεταξύ άλλων, οι νόμοι 2472/1997, 3115/2005, 3431/2006, 3471/2006, 3674/2008. Με τις διατάξεις του

άρθρου αυτού επιβάλλονται πρόσθετες και ειδικές υποχρεώσεις στους παρόχους για την αποτελεσματική διαφύλαξη των δεδομένων που διατηρούν επί δώδεκα (12) μήνες, χωρίς βεβαίως να θίγονται οι σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και το απόρρητο των επικοινωνιών. Στην παράγραφο 1 καθιερώνονται ορισμένες γενικές αρχές ασφάλειας (άρθρο 7 στοιχ. α) έως γ) της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ), ενώ με τις διατάξεις της παραγράφου 2 επιβάλλεται η υποχρέωση στους παρόχους να καταρτίζουν, σε εναρμόνιση με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 του ν. 3674/2008, ειδικό σχέδιο ασφάλειας για τα δεδομένα που διατηρούν. Περαιτέρω, θεσπίζεται εξουσιοδότηση, προκειμένου με κοινή πράξη τους, η Α.Δ.Α.Ε. και η Α.Π.Δ.Π.Χ. να καθορίσουν κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία και τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Επισημαίνεται, ότι συναρμοδιότητα των δύο ανωτέρω Ανεξαρτήτων Αρχών για την έκδοση κανονιστικής πράξης έχει θεσπισθεί ήδη με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 13 του ν. 3471/2006.

Άρθρο 8

Με το εν λόγω άρθρο προβλέπεται ότι ο πάροχος υποχρεούται να διατηρεί τα δεδομένα του άρθρου 5 κατά τρόπο που να του επιτρέπει να τα επεξεργάζεται ηλεκτρονικά και να τα διαβιβάζει στις αρμόδιες αρχές εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από τη γνωστοποίησης της οικείας διάταξης (άρθρο 8 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ).

Εξάλλου, και λόγω της τεχνικής φύσεως των θεμάτων, χορηγείται με την παράγραφο 2 εξουσιοδότηση στην Α.Δ.Α.Ε. για την εξειδίκευση των αρχών ασφάλειας, της διαδικασίας και του τρόπου εφαρμογής των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 9

Με τις διατάξεις του άρθρου 9 ορίζονται οι εποπτικές αρχές των διατάξεων του παρόντος νόμου (άρθρο 9 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ). Τα διατηρούμενα δεδομένα, όπως περιγράφονται στο άρθρο 5, είναι στενά συνυφασμένα με το απόρρητο της επικοινωνίας, διότι πρόκειται κατ' αρχήν για στοιχεία, τα οποία, μαζί με το περιεχό-

μενο της επικοινωνίας, συνθέτουν, υπό ευρεία έννοια, την έννοια του απορρήτου της επικοινωνίας. Ως εκ τούτου, και εφόσον δεν ρυθμίζεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο, η Α.Δ.Α.Ε. ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο ν. 3115/2003. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι ρόλο εποπτικής αρχής έχει και η Α.Π.Δ.Π.Χ., δεδομένου ότι οι κατηγορίες δεδομένων που διατηρούνται, συνιστούν και προσωπικά δεδομένα υπό την έννοια των ν. 2472/1997 και 3471/2006.

Άρθρο 10

Με τις διατάξεις της πρώτης παραγράφου θεσπίζεται υποχρέωση της Α.Δ.Α.Ε. να συγκεντρώνει τα στατιστικά στοιχεία που προκύπτουν και να τα διαβιβάζει στον Υπουργό Δικαιοσύνης, προκειμένου στη συνέχεια να αποσταλούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως επιβάλλεται από την Οδηγία. Τα δεδομένα αυτά αφορούν τις περιπτώσεις παροχής στατιστικών δεδομένων (δηλαδή δεδομένων αριθμητικών ή απλώς περιγραφικών) στις αρμόδιες αρχές, το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας έναρξης της διατήρησης των δεδομένων και της ημερομηνίας υποβολής του αιτήματος από την αρμόδια αρχή για τη διαβίβασή τους και, τέλος, τις περιπτώσεις στις οποίες δεν κατέστη δυνατόν να ικανοποιηθούν τα αιτήματα για τη χορήγηση των δεδομένων (άρθρο 10 παρ. 1 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ). Με την παράγραφο 2 απαγορεύεται η αποστολή στοιχείων, τα οποία αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 10 παρ. 2 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ).

Άρθρο 11

Στην παράγραφο 1 προβλέπονται οι ποινικές κυρώσεις για τα πρόσωπα τα οποία, κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, επεμβαίνουν στα διατηρούμενα δεδομένα με οποιονδήποτε τρόπο. Με τις διατάξεις αυτές και συγκεκριμένα με την διεύρυνση του αξιοποίνου ως προς τον κύκλο των δραστών, επιδιώκεται η διασφάλιση της αυθεντικότητας των διατηρούμενων δεδομένων, αλλά και η προστασία των προσώπων από κακόβουλες επεμβάσεις και παράνομη χρήση των διατηρούμενων στοιχείων επικοινωνίας (άρθρο 13 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ). Το προβλεπόμενο στην παράγραφο 2 έγκλημα μπορεί να διαπραχθεί και από πρόσωπα υπεύ-

θυνα για τη διαφύλαξη των διατηρούμενων δεδομένων, ήτοι από νόμιμο εκπρόσωπο του ή από μέλος της διοίκησης παρόχου ή από τον υπεύθυνο για την τήρηση του ειδικού σχεδίου ασφάλειας ή από εργαζόμενο ή συνεργάτη του παρόχου. Στην παράγραφο 3 προβλέπεται η ποινή της κάθειρξης συνοδευόμενη από χρηματική ποινή, αν, από τις πράξεις των παραγράφων 1 και 2 προκλήθηκε κίνδυνος για την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος ή για την εθνική ασφάλεια. Τέλος, αντιμετωπίζεται το αξιόποino των πράξεων των παραγράφων 1 και 2 όταν έχουν τελεσθεί από αμέλεια.

Άρθρο 12

Η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων ρυθμίσεων συναρτάται, μεταξύ άλλων, από τη σαφήνεια του νομοθετικού πλαισίου που διέπει το απόρρητο της επικοινωνίας, αλλά και αυτού που διέπει την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τη ρύθμιση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Ενόψει τούτου, κρίθηκε αναγκαίο να μη διαφοροποιηθούν ουσιωδώς οι διοικητικές κυρώσεις, σε σχέση με τις προβλεπόμενες κυρώσεις στο άρθρο 11 του ν. 3674/2008. Επίσης, για την ενότητα και ομοιογένεια των σχετικών ρυθμίσεων του ν. 3674/2008 και των ρυθμίσεων του παρόντος νομοσχεδίου, αλλά και λόγω της φύσεως των διοικητικών κυρώσεων, οι αποφάσεις με τις οποίες επιβάλλονται κυρώσεις κατ' εφαρμογή του παρόντος νόμου υπόκεινται σε ουσιαστική προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, κατά των αποφάσεων δε του δικαστηρίου αυτού προβλέπεται αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 13 παρ. 2 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ).

Άρθρο 13

Πρόκειται για γνήσια αντικειμενική αδικοπρακτική ευθύνη, αφού για τη θεμελίωσή της δεν ενδιαφέρει η συνδρομή δόλου ή αμέλειας του υποχρέου. Η ευθύνη αυτή ρυθμίζεται κατά τα λοιπά από τις οικείες διατάξεις του Αστικού Δικαίου. Οι ρυθμίσεις του άρθρου αυτού ακολουθούν το πνεύμα της αντίστοιχης ρύθμισης του άρθρου 14 του ν. 3471/2006 (άρθρο 13 της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις

1. ΓΕΝΙΚΑ – Επί της αρχής

Με το β' κεφάλαιο του σχεδίου νόμου καθορίζονται κατ' αρχάς οι προϋποθέσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία, εν συντομία τη χρήση, συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή/και καταγραφή ήχου ή/και εικόνας σε δημόσιους χώρους, ενώ τα τρία τελευταία εδάφια της περ. β' και η περ. γ' της παραγράφου 3 του ν. 2472/1997 καταργούνται.

Η αναγκαιότητα ορθής και αποτελεσματικής ρύθμισης του θέματος της χρήσης συστημάτων επιτήρησης σε δημόσιους χώρους προκύπτει από τις υπ' αριθ. 1/2009 & 2/2010 σχετικές Γνωμοδοτήσεις της Α.Π.Δ.Π.Χ.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη σκέψη 2 της υπ' αριθ. 2/2010 Γνωμοδότησης, η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βίντεο-επιτήρησης με τη λήψη ή/και καταγραφή ήχου ή/και εικόνας αποτελεί περιορισμό του ατομικού δικαιώματος του άρθρου 9Α Σ. Πέραν τούτου, η χρήση συστημάτων βίντεο-επιτήρησης οδηγεί σε περιορισμό και του ατομικού δικαιώματος του συνέρχεσθαι σύμφωνα με το άρθρο 11 Σ.

Ωστόσο, η θέση ότι η χρήση συστημάτων βίντεο-επιτήρησης οδηγεί σε περιορισμό του ατομικού δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων δεν αποκλείει τη χρήση τους υπό το πρίσμα της στάθμισης του δικαιώματος αυτού με άλλα συνταγματικώς κατοχυρωμένα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, όπως την προστασία της ζωής, της ιδιοκτησίας, του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του κράτους, όπως σε σχέση με την εθνική άμυνα, την κρατική ασφάλεια και δημόσια τάξη. Επιπλέον, τα ατομικά δικαιώματα του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της ελευθερίας του συνέρχεσθαι δύναται να περιορισ-

θούν για τους θεμιτούς σκοπούς που αναφέρονται στα άρθρα 8 παρ. 2 και 11 παρ. 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), όπως γίνεται δεκτό από το ΕΔΔΑ και δέχεται και η Α.Π.Δ.Π.Χ. με την υπ. αριθ. 1/2009 Γνωμοδότησή της.

Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται από τη δικαιοσυγκριτική μελέτη της νομοθεσίας άλλων κρατών μελών της Ε.Ε., μέθοδο που χρησιμοποιεί και το ΕΔΔΑ για τη διαμόρφωση της δικανικής του κρίσης. Η μελέτη αυτή καταδεικνύει, ότι η χρήση των συστημάτων βίντεο-επιτήρησης για τους ανωτέρω σκοπούς αποτελεί ήδη αντικείμενο εκτεταμένων, ειδικών κανόνων δικαίου (βλ. Γνωμοδότηση της Α.Π.Δ.Π.Χ. 1/2009, σελ. 15-21, με εκτενείς αναφορές σε νομοθετήματα άλλων κρατών μελών). Άλλωστε, και στην ελληνική έννομη τάξη απαντώνται αντίστοιχες ειδικές διατάξεις: το άρθρο 104 παρ. 4 ν. 2696/99 (Κ.Ο.Κ) σε συνδυασμό με το π.δ. 287/2001 για τη βεβαίωση παραβάσεων του Κ.Ο.Κ, το άρθρο 41 Ε ν. 2725/99 σε συνδυασμό με την Κ.Υ.Α. 24560/2003 για την ηλεκτρονική εποπτεία των αθλητικών εγκαταστάσεων, και η διάταξη του άρθρου 253Α στοιχ. δ) ΚΠΔ σχετικά με τη χρήση συστημάτων καταγραφής ήχου ή εικόνας ως ειδική ανακριτική πράξη για την εξιχνίαση συγκεκριμένων εγκλημάτων.

Κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας οι περιορισμοί των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς, με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής εξουσιοδότησης με προεδρικό διάταγμα, ενώ όσο εντονότερος είναι ο περιορισμός του δικαιώματος, τόσο επιτακτικότερη είναι η ανάγκη ειδικότητας της νομοθετικής ρύθμισης. Επιπλέον, κατά την ίδια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι περιορισμοί πρέπει να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην θίγουν τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος. Αντιστοίχως, το ΕΔΔΑ απαιτεί η επέμβαση (περιορισμός) στην άσκηση του ατομικού δικαιώματος να προβλέπεται σε νόμο που φέρει συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά σχετικά με την ειδικότητα και τη σαφήνειά του, και, εφόσον αυτή είναι καταρχήν δικαιολογημένη σε σχέση με τους θεμιτούς σκοπούς περιορισμού του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 8 της

ΕΣΔΑ, εξετάζει στη συνέχεια την αναλογικότητα των προβλεπόμενων μέτρων προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Με βάση τα ανωτέρω, το άρθρο 14 του νόμου προχωρά – μεταξύ άλλων – σε μια συνολική ρύθμιση των όρων και προϋποθέσεων για την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή/και καταγραφή ήχου ή/και εικόνας σε δημόσιους χώρους. Το Β' κεφάλαιο του Σχεδίου Νόμου περιέχει, περαιτέρω, μια σειρά άλλων, συναφών ρυθμίσεων, που αφορούν στην ενίσχυση του στελεχιακού δυναμικού της Α.Π.Δ.Π.Χ. (άρθρο 15), στην ρύθμιση του ζητήματος των αυτόκλητων κλήσεων με σκοπό την απευθείας εμπορική προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών (άρθρο 16) στην κωδικοποίηση της νομοθεσίας περί απορρήτου των επικοινωνιών και περί προσωπικών δεδομένων (άρθρο 17) και στην τροποποίηση του άρθρου 2 παρ. 4 του ν. 3783/2009 αναφορικά με τα στοιχεία ταυτότητας συνδρομητή (άρθρο 18). Επί των ρυθμίσεων αυτών γίνεται αναφορά αναλυτικότερα παρακάτω, κατά την αιτιολόγηση των οικείων άρθρων.

2. ΕΙΔΙΚΑ – Κατ' άρθρο

Άρθρο 14 παράγραφος 1

Στην πρώτη παράγραφο της προτεινόμενης ρύθμισης απαριθμούνται περιοριστικά οι εξής θεμιτοί σκοποί για τους οποίους επιτρέπεται η χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή/και καταγραφή ήχου ή/και εικόνας σε δημόσιους χώρους:

- α) Η διαφύλαξη της εθνικής άμυνας, που αναφέρεται ιδίως στη διαφύλαξη των συνόρων και των στρατιωτικών εγκαταστάσεων.
- β) Η προστασία του πολιτεύματος και η αποτροπή εγκλημάτων προδοσίας της χώρας, σκοπός που αναφέρεται ιδίως στην πρόληψη και καταστολή εγκλημάτων των δύο πρώτων κεφαλαίων του Ειδικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα, όπως είναι π.χ. η εσχάτη προδοσία, η επιβουλή της ακεραιότητας της χώρας και η κατασκοπεία.
- γ) Η αποτροπή και καταστολή εγκλημάτων που συνιστούν επιβουλή της δημόσιας τάξης. Εδώ περιλαμβάνονται τα εγκλήματα του έκτου κεφαλαίου του Ειδικού Μέ-

ρους του Ποινικού Κώδικα, όπως η δράση εγκληματικών ή τρομοκρατικών οργανώσεων και η διατάραξη της κοινής ειρήνης.

δ) Η αποτροπή και καταστολή εγκλημάτων βίας, εμπορίας ναρκωτικών, κοινώς επικίνδυνων εγκλημάτων, εγκλημάτων κατά της ασφάλειας των συγκοινωνιών και εγκλημάτων κατά της ιδιοκτησίας. Πρόκειται για σοβαρά εγκλήματα, η καταπολέμηση των οποίων εξυπηρετείται κατεξοχήν από τη χρήση συστημάτων επιτήρησης και είναι, αντίστροφα, ικανή να δικαιολογήσει την εγκατάστασή τους, περιλαμβάνει δε ιδίως αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στα κεφάλαια 13, 14, 15, 16, 18, 19 και 23 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και στον Κώδικα Νόμων για τα Ναρκωτικά. Να σημειωθεί ότι τα συστήματα επιτήρησης που εγκαθίστανται κάθε φορά θα πρέπει να είναι πρόσφορα για την εξιχνίαση συγκεκριμένων εγκλημάτων και ότι η χρήση τους θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο σε σχέση με αξιόποινες πράξεις που υπάγονται στην ανωτέρω περιοριστική απαρίθμηση. Ως ουσιαστική και διαδικαστική προϋπόθεση ορίζεται η ύπαρξη πραγματικών στοιχείων, με βάση τα οποία συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις ότι τελέσθηκαν ή πρόκειται να τελεσθούν τέτοιες πράξεις σε συγκεκριμένο χώρο. Θα πρέπει να αναμένεται, έτσι, ευλόγως ότι η εγκατάσταση των συστημάτων επιτήρησης θα βοηθήσει στην εξιχνίαση ήδη τελεσθέντων εγκλημάτων, ή η αρμόδια αρχή να διαθέτει επαρκείς ενδείξεις, με βάση λ.χ. μαρτυρίες, στατιστικά ή άλλα στοιχεία, ότι είναι πιθανή η τέλεση τέτοιων πράξεων στο μέλλον. Κατ' επέκταση, όταν αυτές οι προϋποθέσεις παύουν να ισχύουν, θα πρέπει να επανεξετάζεται η χρήση των συστημάτων στους συγκεκριμένους χώρους.

ε) Η διαχείριση της κυκλοφορίας. Ο όρος διαχείριση της κυκλοφορίας περιλαμβάνει τη βεβαίωση παραβάσεων του Κ.Ο.Κ., τη ρύθμιση της κυκλοφορίας οχημάτων και τη διαχείριση τροχαίων ατυχημάτων. Όσον αφορά στη βεβαίωση παραβάσεων του Κ.Ο.Κ., υπάρχει ήδη η ειδική ρύθμιση του άρθρου 104 παρ. 4 ν. 2696/99 (Κ.Ο.Κ) σε συνδυασμό με το π.δ. 287/2001 ως προς τις ειδικές ηλεκτρονικές τεχνικές συσκευές για τη βεβαίωση παραβάσεων του Κ.Ο.Κ. Η ρύθμιση αυτή εξακολουθεί να ισχύει, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 7 της προτεινόμενης διάταξης. Η ρύθμιση της κυκλοφορίας οχημάτων, κυρίως η παρακολούθηση και βελτίωση των πυκνωμάτων στις οδικές αρτηρίες, θα πρέπει καταρχήν να πραγματοποιείται χωρίς την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (απεικόνιση προσώπων ή πινακίδων οχημάτων), εν-

σωματώνοντας, ήδη στο στάδιο του σχεδιασμού των τεχνικών προδιαγραφών και των διαδικασιών χρήσης των συστημάτων, φιλικές προς την ιδιωτική ζωή τεχνολογίες. Στο μέτρο που παρ' όλα αυτά συντρέχει επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, π.χ. διότι παρέχεται δυνατότητα μεγέθυνσης, τα συστήματα υπόκεινται στην παρούσα ρύθμιση. Τέλος, όσον αφορά στον επιμέρους σκοπό της διαχείρισης τροχαίων ατυχημάτων, η σκοπιμότητα της χρήσης των εν λόγω συστημάτων θα μπορούσε να συνίσταται στη βεβαίωση και άμεση επέμβαση σε περίπτωση τροχαίων ατυχημάτων. Τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, η χρήση τους είναι επιτρεπτή με βάση συγκεκριμένα κριτήρια επικινδυνότητας – π.χ. μόνο σε επικίνδυνα οδικά σημεία όπου σημειώνονται επανειλημμένως σοβαρά τροχαία ατυχήματα.

Στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 14 υπάγεται η χρήση συστημάτων βίντεο-επιτήρησης, μόνον εφόσον αυτά συνεπάγονται ακόμη και εν δυνάμει, λόγω των τεχνικών χαρακτηριστικών τους, την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ενώ, όταν αυτό δεν συμβαίνει (για παράδειγμα επειδή τα συστήματα λαμβάνουν απομακρυσμένες εικόνες από χώρους χωρίς δυνατότητα μεγέθυνσης και αναγνώρισης προσώπων ή άλλων πληροφοριών που αναφέρονται σε φυσικά πρόσωπα, π.χ. πινακίδων οχημάτων), η εν λόγω ρύθμιση δεν τυγχάνει εφαρμογής.

Ως επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ορίζεται και η απλή λήψη αυτών χωρίς καταγραφή τους, και τούτο διότι ακόμη και η τελευταία αυξάνει τους κινδύνους για την ιδιωτική ζωή των ατόμων, αφού διευκολύνεται σημαντικά η παρακολούθηση της συμπεριφοράς τους, ενώ η μεταφορά των δεδομένων μέσω δικτύου δεν αποκλείει την πρόσβαση σε αυτά από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα. Εξάλλου, και τα ίδια τα άτομα που γνωρίζουν ότι ένας χώρος παρακολουθείται μεταβάλλουν τη συμπεριφορά τους, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για απλή λήψη ή/και καταγραφή. Την άποψη αυτή υποστηρίζει η Α.Π.Δ.Π.Χ. στις υπ. αριθμ. 1/2009 και 2/2010 Γνωμοδοτήσεις της, καθώς και, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, διάφορες αντίστοιχες Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, όπως ο Ευρωπαίος Επόπτης (βλ. την Οδηγία για τα συστήματα βίντεο-επιτήρησης, κεφ. 2.3.4, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Supervision/Guidelines/10-03-17_Video-surveillance_Guidelines_EN.pdf). Θα πρέπει, πάντως, να επισημανθεί ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Αν-

θρώπου έχει διατυπώσει αντίθετη άποψη, ότι δηλαδή η απλή λήψη δεν διαφέρει σε τίποτα από την οπτική παρακολούθηση σε τεχνικά μέσα και συνεπώς δεν συνιστά περιορισμό του ατομικού δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων (ΕΔΔΑ, Απόφαση Peck κατά Η.Β. της 28.4.2003, σκέψη 58, με παραπομπή σε παλαιότερη νομολογία).

Στα συστήματα βίντεο-επιτήρησης συγκαταλέγονται τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης με πρόσθετο εξοπλισμό για τη μετάδοση, αποθήκευση και κάθε είδους περαιτέρω επεξεργασία της εικόνας και του ήχου. Ως συστήματα βίντεο-επιτήρησης νοούνται, όμως, και κάθε είδους άλλα συστήματα, ανεξαρτήτως των τεχνικών τους προδιαγραφών, εάν δηλαδή φέρουν σταθερές, περιστρεφόμενες ή κινητές κάμερες, αναλογικές ή ηλεκτρονικές ή εάν χρησιμοποιείται οποιαδήποτε άλλη ηλεκτρονική συσκευή ή ηλεκτρονικό σύστημα, όπως επίσης και ανεξαρτήτως του είδους της εικονοληψίας (συνεχούς ή ασυνεχούς).

Άρθρο 14 παράγραφος 2

Στην δεύτερη παράγραφο του προτεινόμενου άρθρου ορίζεται ότι η χρήση των εν λόγω συστημάτων στους κατ' εξοχήν τομείς κρατικής δράσης που αποτελούν και ευαίσθητους τομείς για το ατομικό δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, ανατίθεται μόνο σε κρατικές αρχές. Οι κρατικές αρχές μπορεί να είναι ιδίως οι αστυνομικές, οι λιμενικές, οι στρατιωτικές υπηρεσίες και η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, σε κάθε περίπτωση οι αρχές που έχουν εκ του νόμου αρμοδιότητα σε σχέση με τους σκοπούς που περιοριστικά αναφέρονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Επίσης, επισημαίνεται ότι οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να δρουν πάντα υπό τον όρο τήρησης της αρχής της αναλογικότητας, δηλαδή η χρήση των συστημάτων θα πρέπει να αποτελεί αναγκαίο και πρόσφορο μέσο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος δεν θα μπορεί να επιτευχθεί εξίσου αποτελεσματικά με ηπιότερα μέσα. Η αρχή της αναλογικότητας εξειδικεύεται μέσω των ποιοτικών χαρακτηριστικών που θα πρέπει να περιέχονται στο προεδρικό διάταγμα, για το οποίο γίνεται λόγος παρακάτω στην παρ. 4.

Άρθρο 14 παράγραφος 3

Κομβικό σημείο της προτεινόμενης ρύθμισης, ώστε να δικαιολογείται ο περιορισμός του ατομικού δικαιώματος σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό και τις αρμόδιες προς τούτο δημόσιες αρχές, αποτελεί ο περιορισμός εγκατάστασης των συστημάτων βίντεο-επιτήρησης σε ορισμένου τύπου χώρους, όπου κατά τεκμήριο συντρέχει μεγαλύτερη ανάγκη προστασίας τους καθώς και των παρευρισκόμενων σε αυτούς ατόμων. Οι χώροι αυτοί ορίζονται ως δημόσιοι χώροι και προσδιορίζονται με βάση τυπικά και λειτουργικά κριτήρια.

Έτσι, ως δημόσιοι χώροι ορίζονται στην παράγραφο 3 του προτεινόμενου άρθρου αυτοί που προορίζονται κατά την κείμενη πολεοδομική νομοθεσία και τον Αστικό Κώδικα για κοινή χρήση, όπως π.χ. οδοί, πλατείες, άλση, αιγιαλοί, παραλίες, λιμάνια, όχθες λιμνών και ποταμών, και δημόσια δάση. Περαιτέρω, δημόσιος χώρος θεωρείται και κάθε άλλος, ανοικτός και ελευθέρως προσβάσιμος σε απροσδιόριστο αριθμό προσώπων χώρος, ο οποίος με οποιοδήποτε νόμιμο τρόπο (π.χ. οικοδομική άδεια) έχει τεθεί σε κοινή χρήση. Στην τελευταία περίπτωση μπορεί να ανήκουν μεγάλα εμπορικά κέντρα, ειδικά πάρκα, χώροι αναψυχής κλπ. Όταν, όμως, η είσοδος είναι ελεγχόμενη, π.χ. με καταβολή εισιτηρίου, όπως στα υπαίθρια θέατρα κατά τη διάρκεια εκδήλωσης ή σε κλειστούς χώρους, όπως τα καταστήματα δημόσιων υπηρεσιών, η εγκατάσταση τέτοιων συστημάτων δεν επιτρέπεται από τις ανωτέρω δημόσιες αρχές, αλλά μόνο από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, που έχει και την ευθύνη λειτουργίας του, για το σκοπό της προστασίας προσώπων ή αγαθών, όπως αυτά αναλύονται παρακάτω, στην παρ. 5. Στους δημόσιους χώρους συγκαταλέγονται, τέλος, και οι σταθμοί διακίνησης επιβατών με μέσα μαζικής μεταφοράς, όπως το μετρό, τα κτίρια επιβατών του αεροδρομίου κλπ., χώροι δηλαδή προσβάσιμοι σε απεριορίστο αριθμό ατόμων, που όμως μπορεί να είναι και κλειστοί και η είσοδος σε αυτούς ελεγχόμενη, επειδή ως προς τους χώρους αυτούς κρίνεται ότι συντρέχουν λόγοι αυξημένης επικινδυνότητας και συνεπώς ανάγκη μείζονος προστασίας.

Άρθρο 14 παράγραφος 4

Με την παράγραφο 4 του άρθρου 14 προβλέπεται η εξειδίκευση της προτεινόμενης ρύθμισης με προεδρικό διάταγμα, ώστε ο περιορισμός του ατομικού δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων να είναι σύμφωνος με το Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ, τη Σύμβαση 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης (ν. 2068/1992) για την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, όπου η επεξεργασία πραγματοποιείται από τις αστυνομικές αρχές, σύμφωνος με τη Σύσταση 87 (15) του Συμβουλίου της Ευρώπης για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων στον αστυνομικό τομέα. Το προεδρικό διάταγμα πρέπει καταρχάς να συσχετίζει το σκοπό της εγκατάστασης συστημάτων επιτήρησης με τις αρμοδιότητες της εκάστοτε δημόσιας αρχής, να ρυθμίζει την ειδικότερη διαδικασία και τις προϋποθέσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία των συστημάτων, να ορίζει το είδος των δεδομένων και τον τρόπο επεξεργασίας τους, καθώς και να θέτει κατά το δυνατόν συγκεκριμένα κριτήρια για την τήρηση των αρχών της αναγκαιότητας, της προσφορότητας και της strict sensu αναλογικότητας της επεξεργασίας σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Λαμβανομένου υπόψη του κινδύνου που ενέχει η καταγραφή εικόνας κατά τη νόμιμη άσκηση του δικαιώματος του συνέρχεσθαι, η λειτουργία συστημάτων βίντεο-επιτήρησης σ' αυτήν τη περίπτωση θα πρέπει να έχει εξαιρετικό χαρακτήρα, που θα διασφαλίζεται με κατάλληλες αυστηρές προϋποθέσεις στο προεδρικό διάταγμα. Είναι σημαντικό να επισημανθεί η απαίτηση για τη λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τεχνολογίες φιλικές προς την ιδιωτικότητα ήδη κατά το σχεδιασμό των συστημάτων. Οι τεχνολογίες αυτές καθιστούν δυνατή τη νομοθετική επιταγή για πρακτική εναρμόνιση των ατομικών δικαιωμάτων. Για το λόγο τούτο, η προτεινόμενη ρύθμιση αναφέρει ότι με το προεδρικό διάταγμα εξειδικεύονται τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας καθώς και οι βασικές λειτουργίες των συστημάτων, οι οποίες μπορούν να διαφέρουν ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Για παράδειγμα η αυτόματη αναγνώριση προσώπων θα μπορούσε να είναι αναγκαία και πρόσφορη για το σκοπό της αποτροπής και καταστολής εγκλημάτων βίας, όχι όμως για το σκοπό της διαχείρισης της κυκλοφορίας. Επίσης, τα εν λόγω συστήματα υπόκεινται σε περιοδική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους, απαίτηση που αποτελεί πλέον καλή νομοθετική

πρακτική σε τομείς όπου τα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων, δεν μπορούν να προβλεφθούν με βεβαιότητα κατά το χρόνο θέσπισης μιας νομοθετικής ρύθμισης.

Επιπλέον, η εξουσιοδοτική διάταξη προβλέπει τη γνωστοποίηση της επεξεργασίας στην Α.Π.Δ.Π.Χ., η οποία ασκεί την κατά το Σύνταγμα και το νόμο εποπτική της αρμοδιότητα. Τέλος, η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει ότι το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ως αρμόδιου σε θέματα ατομικών δικαιωμάτων, και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, καθώς, επίσης, ότι απαιτείται η προηγούμενη γνωμοδότηση της Α.Π.Δ.Π.Χ., όπως άλλωστε ορίζει το άρθρο 19 στοιχ. θ) ν. 2472/1997.

Άρθρο 14 παράγραφος 5

Η χρήση συστημάτων βίντεο-επιτήρησης είναι κατ' αρχήν θεμιτή σε κάθε χώρο που υπόκειται στη διαχείριση ενός φυσικού ή νομικού προσώπου, προς το σκοπό της προστασίας προσώπων ή αγαθών. Ο σκοπός αυτός, που εμπίπτει στην έννοια της προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων κατά το άρθρο 8 παρ. 2 της ΕΣΔΑ, είναι διαφορετικός από τους σκοπούς που εξυπηρετεί η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου και καταλαμβάνει την προστασία του διαχειριζόμενου ένα χώρο φυσικού ή νομικού προσώπου (ιδιοκτήτη, μισθωτή κλπ) – ανεξαρτήτως της νομικής μορφής του τελευταίου, δηλαδή αν πρόκειται για δημόσιες αρχές, ΟΤΑ ή ιδιωτικές επιχειρήσεις – από παράνομες πράξεις σε βάρος του, που μπορούν σε ορισμένες περιπτώσεις να έχουν και αξιόποιο χαρακτήρα. Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν για παράδειγμα σχολεία, εμπορικά καταστήματα, καταστήματα δημοσίων ή δημοτικών υπηρεσιών, ξενοδοχεία, νοσοκομεία, κοινόχρηστοι χώροι πολυκατοικιών κλπ.

Η προστασία προσώπων ή αγαθών στις ανωτέρω περιπτώσεις θεμελιώνεται στις διατάξεις του αστικού δικαίου που προβλέπουν αντίστοιχα δικαιώματα του ιδιοκτήτη ή κατόχου ενός χώρου, όπως οι διατάξεις για την προστασία της κυριότητας, νομής και κατοχής των άρθρων 985, 997, 1108 ΑΚ, διατάξεις που εφαρμόζονται και στην περίπτωση δημόσιων αρχών. Εξάλλου, τόσο οι φορείς του δημόσιου τομέα όσο και οι ιδιώτες έχουν σε πολλές περιπτώσεις υποχρέωση εκ του νόμου να προσ-

τατεύουν τη ζωή, υγεία και ιδιοκτησία/περιουσία τρίτων προσώπων, δηλαδή εκείνων που βρίσκονται νόμιμα στους χώρους τους και για τους οποίους οι διαχειριστές ευθύνονται για παράδειγμα κατά τις διατάξεις περί αδικοπραξιών (άρθρα 914 ΑΚ, 105 ΕισΝΑΚ).

Το πρόσωπο που έχει νόμιμο δικαίωμα χρήσης συστημάτων βίντεο-επιτήρησης για τον σκοπό της προστασίας αγαθών και προσώπων δεν ταυτίζεται, λοιπόν, με τις δημόσιες αρχές που σύμφωνα με την παράγραφο 1 της προτεινόμενης ρύθμισης λειτουργούν τα συστήματα βίντεο-επιτήρησης για τους σκοπούς λ.χ. της προστασίας της εθνικής άμυνας ή του πολιτεύματος, της αποτροπής και καταστολής αξιόποινων πράξεων ή της διαχείρισης της κυκλοφορίας.

Σε κάθε περίπτωση, η χρήση συστημάτων βίντεο-επιτήρησης θα πρέπει να υπακούει και εδώ στην αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή τα εν λόγω συστήματα να είναι αναγκαία και πρόσφορα σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό λαμβάνοντας υπόψη και το χώρο εγκατάστασής τους.

Η χρήση συστημάτων βίντεο-επιτήρησης προς τον συγκεκριμένο σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, ρυθμίζεται με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Α.Π.Δ.Π.Χ. που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του ν. 2472/1997 (βλ. Οδηγίες Α.Π.Δ.Π.Χ. 1122/2000 και 115/2001). Είναι δε αυτονόητο ότι στο πλαίσιο και αυτού του σκοπού το υλικό που αποκτάται επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί ενώπιον των αρμόδιων δικαστικών αρχών για την άσκηση νόμιμου δικαιώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 και τις σχετικές Οδηγίες της Α.Π.Δ.Π.Χ.

Άρθρο 14 παράγραφος 6

Στη παράγραφο 6 της προτεινόμενης ρύθμισης ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις του ν. 2472/1997.

Άρθρο 14 παράγραφος 7

Τέλος, στην παράγραφο 7 του άρθρου 14 ορίζεται ότι επιτρέπεται η εξακολούθηση της ισχύος συναφών διατάξεων σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία ειδικών

ηλεκτρονικών τεχνικών συσκευών για τη βεβαίωση παραβάσεων του Κ.Ο.Κ., για την ηλεκτρονική εποπτεία των αθλητικών εγκαταστάσεων και με τη χρήση συστημάτων καταγραφής ήχου ή εικόνας ως ειδικής ανακριτικής πράξης για την εξιχνίαση συγκεκριμένων εγκλημάτων.

Άρθρο 15

Το παρόν άρθρο τροποποιεί ορισμένες διατάξεις του ν. 2472/1997 με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία της Α.Π.Δ.Π.Χ. ενόψει της ανασυγκρότησής της. Ειδικότερα, διευρύνεται ο κύκλος των καθηγητών στο γνωστικό αντικείμενο της πληροφορικής και σε εκείνους που διδάσκουν σε τεχνολογικά ιδρύματα, με δεδομένο ότι οι έλεγχοι της Α.Π.Δ.Π.Χ. στα πληροφοριακά συστήματα των υπευθύνων επεξεργασίας αφορούν κυρίως στην εφαρμογή της πληροφορικής και ως εκ τούτου δεν δικαιολογείται διάκριση μεταξύ των καθηγητών του Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού Τομέα.

Επίσης, διευρύνεται ο κύκλος των προσώπων που έχουν τα τυπικά προσόντα για την άσκηση καθηκόντων αναπληρωματικών μελών, ενόψει του ότι μετά τη λειτουργία στην Α.Π.Δ.Π.Χ. Τμήματος παράλληλα με την Ολομέλεια και την ανάθεση καθηκόντων επόπτη σε ορισμένα μέλη, η συμμετοχή των αναπληρωματικών μελών στις εργασίες έχει αναβαθμισθεί και είναι σημαντική η προσέλκυση νέων επιστημόνων, με επαρκή εμπειρία στον τομέα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προθύμων να αναλάβουν το βάρος της απασχόλησης.

Τέλος, ο μεγάλος και ολοένα αυξανόμενος αριθμός των υποβαλλομένων αιτήσεων, ερωτημάτων, καταγγελιών κοκ. προς την Α.Π.Δ.Π.Χ. επιβάλλει να θεσπισθεί διακριτική ευχέρειά της να εξετάζει τα ενλόγω ζητήματα με κριτήριο προτεραιότητάς τους τη σπουδαιότητα και το γενικότερο ενδιαφέρον τους. Ειδική αντιμετώπιση χρήζει, εξάλλου, το γεγονός ότι η Α.Π.Δ.Π.Χ. κατακλύζεται από ερωτήματα δημόσιων αρχών για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων που θα μπορούσαν να επιλύονται χωρίς την παρέμβαση της Αρχής. Η πρακτική αυτή ταλαιπωρεί τους πολίτες και δημιουργεί αδικαιολόγητο πρόσθετο βάρος εργασίας στην Αρχή, το οποίο προκαλείται

συχνά από τους δισταγμούς της αρμόδιας υπηρεσίας να εφαρμόσει ευθέως την κείμενη νομοθεσία και την πλούσια ερμηνευτική επεξεργασία αυτής από την Αρχή.

Προς αντιμετώπιση της γραφειοκρατικής αυτής πρακτικής προτείνεται η διετής απόσπαση στην Αρχή υπαλλήλων από τους διάφορους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα (Υπουργεία, περιφέρειες, δήμοι, νοσοκομεία, δημόσιες επιχειρήσεις κλπ). Η εν λόγω απόσπαση, που γίνεται κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, είναι απολύτως αναγκαία, προκειμένου να καταστεί δυνατή η επαρκής εκπαίδευση και εξειδίκευση των αποσπασθέντων υπαλλήλων σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, την οποία θα αξιοποιήσουν, όταν επιστρέψουν στην οργανική τους θέση, για την άσκηση των καθηκόντων τους. Ειδικότερα, μετά την περάτωση της απόσπασης ο υπάλληλος θα μπορεί να ασκεί καθήκοντα υπευθύνου για την προστασία προσωπικών δεδομένων στο εσωτερικό της υπηρεσίας του και να αποτελεί σύνδεσμο αυτής με την Αρχή. Η οργανωτική αυτή καινοτομία εφαρμόζεται ήδη από άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προτείνεται από την ομάδα εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/EK προκειμένου να περιληφθεί στη μελετώμενη τροποποίηση της Οδηγίας. Ο Έλληνας νομοθέτης (άρθρο 3 παρ. 2 ν. 3674/2008) προβλέπει ανάλογη ρύθμιση για τον υπεύθυνο διασφάλισης απορρήτου που υποχρεούται να ορίσει κάθε πάροχος τηλεφωνικών υπηρεσιών.

Άρθρο 16

Η Οδηγία 2002/58/EK για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ρυθμίζει στο άρθρο 13 το θέμα των αυτόκλητων κλήσεων με σκοπό την απευθείας εμπορική προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών. Έτσι, στην παράγραφο 1, απαιτείται προηγούμενη συγκατάθεση του αποδέκτη συνδρομητή (σύστημα opt – in) για την επικοινωνία χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση (αυτόματη κλήση, τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, σύντομα μηνύματα sms, mms), ενώ, με την παράγραφο 3, για την επικοινωνία με ανθρώπινη παρέμβαση (τηλεφωνική κλήση), αφήνει την επιλογή στην εθνική νομοθεσία μεταξύ του συστήματος προηγούμενης συγκατάθεσης (opt – in) ή γενικής δήλωσης ότι δεν επιθυμεί την επικοινωνία (opt – out).

Κατά την μεταφορά της Οδηγίας με τον ν. 3471/2006 υιοθετήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 11 το σύστημα της προηγούμενης συγκατάθεσης για όλες (με ή χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση) τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, παραλλήλως όμως με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου επιβάλλεται η υποχρέωση στους παρόχους στο κοινό ηλεκτρονικών υπηρεσιών να καταρτίζουν κατάλογο με τις γενικές δηλώσεις των συνδρομητών που δεν επιθυμούν επικοινωνία. Έτσι, η γραμματική διατύπωση του άρθρου 11 του ανωτέρω νόμου, καθόσον αφορά τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες με ανθρώπινη παρέμβαση, όπως είναι οι διαθέσιμες στο κοινό τηλεφωνικές κλήσεις, προβλέπει την παράλληλη εφαρμογή και των δύο συστημάτων συγκατάθεσης (opt – in) και γενικής δήλωσης (opt – out). Τούτο, όμως, αφενός είναι αντίθετο προς την οδηγία που προβλέπει επιλογή μεταξύ των δύο συστημάτων και αφετέρου καθιστά ατελέσφορη την εφαρμογή της παραγράφου 2 της ανωτέρω διάταξης, αφού πρέπει να επακολουθήσει σε κάθε περίπτωση η εφαρμογή του συστήματος της συγκατάθεσης που θεσπίζεται με την παράγραφο 1.

Προς άρση της αντιφατικής αυτής ρύθμισης προτείνεται η παρούσα διάταξη, οπότε για τους αποδέκτες τηλεφωνικών κλήσεων θα εφαρμόζεται το σύστημα της γενικής δήλωσης με υποχρέωση των παρόχων να καταρτίζουν διαθέσιμους στο κοινό ειδικούς καταλόγους των συνδρομητών που δεν επιθυμούν επικοινωνία. Έτσι, ελπίζεται ότι θα περιοριστεί σημαντικά το φαινόμενο των ανεπιθύμητων τηλεφωνικών κλήσεων.

Άρθρο 17

Όπως προαναφέρθηκε (βλ. παραπάνω στο άρθρο 2), η νομοθεσία περί απορρήτου των επικοινωνιών και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχει υποστεί τα τελευταία χρόνια αλλεπάλληλες προσθήκες και τροποποιήσεις, με αποτέλεσμα ένα χαοτικό και δύσχρηστο κανονιστικό πλαίσιο. Για τον λόγο αυτό στο άρθρο 17 προβλέπεται η συγκρότηση επιτροπής με αντικείμενο την κωδικοποίηση των εν λόγω διατάξεων.

Άρθρο 18

Με το άρθρο 18 δίνεται μια λύση στο πρόβλημα που δημιουργείται από το γεγονός ότι, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος σχεδίου (και της Οδηγίας) οι πάροχοι υποχρεούνται στη διατήρηση και της διεύθυνσης κατοικίας η διαμονής των συνδρομητών ή εγγεγραμμένων χρηστών, το άρθρο 2 παρ. 4 α' του ν. 3783/2009 περί ταυτοποίησης των χρηστών κινητής τηλεφωνίας δεν υποχρεώνει τους παρόχους να ζητούν τη διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής των φυσικών προσώπων με τα οποία συνάπτουν σύμβαση. Η εν λόγω διεύθυνση προστίθεται πλέον στα στοιχεία ταυτότητας που συλλέγουν οι πάροχοι, ενώ στην παρ. 2 του προτεινόμενου άρθρου διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση των παρόχων για διατήρηση των διευθύνσεων αφορά στις συμβάσεις που συνάπτονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Άρθρο 19

Ορίζεται ότι η ισχύς του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατ' εξαίρεση, προβλέπεται εξάμηνη προθεσμία για την έναρξη ισχύος της διατάξεως του άρθρου 16, προκειμένου οι πάροχοι τηλεφωνικών υπηρεσιών να αναπτύξουν τα κατάλληλα τεχνικά συστήματα για τα μητρώα των συνδρομητών.

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

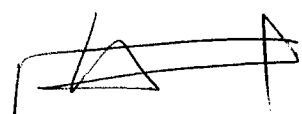
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Ι.ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ.ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

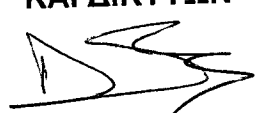
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Ε.ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

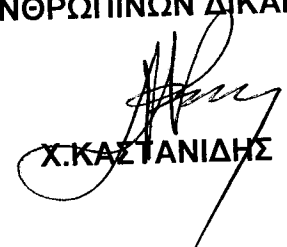
ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

Δ.ΡΕΠΠΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χ.ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Χ.ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

